

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АКТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

**JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN**

**2025
1/3**

**Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Musayev N.U. – t.f.d., prof.

Urakov D.J. – t.f.d., prof.

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof.

Yermetov A.A. – t.f.d., prof.

Zuyev A.S. – t.f.d., prof.

Jesus Fuensanta. – t.f.d., prof

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof.

Karamyan M.X. – psix.f.d., prof.

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof.

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof.

Miroslav Ballay – PhD, prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2025

MUNDARIJA

Tarix

Abdullayev B. Zardushtiy ashavanning to'qqiz sharti.....	4
Ismoilov J., Elmurodov J. 1950-yilgi saylovlar, demokratik partiyaning hokimiyatga kelishi va islohotlarga urinish	7
Kamoliddinov F. O'zbekiston va birlashgan arab amirliklari – barqaror rivojlanish yo'lida hamkorlik	10
Mahmudova G. Mang'it shahzodalarining taxtga vorisiylig huquqi	13
Murodova F. O'zbekistonda ijtimoiy xizmat ko'rsatish sohasida raqamli texnologiyalardan foydalanish holati tahlili.....	16
Normurodov D., Dusmurodov O. Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on tumanidan topilgan Amir Temurning mis tangalari xususida	19
Saidov U. Surxondaryo viloyati transport infratuzilmasining tarixi va rivojlanish.....	23
Sattorov Sh. Zamonaviy tadqiqotlarda ariylarning kelib chiqish masalasi	26
Suvonkulov M. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Jizzax vohasida aholining yerlashishi va etnik tarkibi	29
Turdiyev J. Sopolli madaniyati antropologik tadqiqotlar tarixshunosligi	32
Xusanova Sh. Qadimgi Mingtepa marosimlari haqida (Andijon viloyati Marhamat tumani Mingtepa arxeologiya yodgorligidan topilgan arxeologik topilmalar asosida)	35
Eshkurbonov S. O'zbek xalqining xo'jaligida o'simliklar bilan bog'liq udumlar va bilimlar (Surxon vohasi misolida tarixiy-etnografik tahlil).....	38
Yusupova D. Toshkent shahar markaziy davlat arxivi 10-fondi tarkibi va ro'yxatlari tavsifi.....	41
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abduvaliyeva F. Multimedia vositasida tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida nutq madaniyatini rivojlantirish texnologiyasi	44
Abdumanonov A., Xanbabayev H. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalarining raqamli kompetentligini takomillashtirish	47
Azizov T. O'zbekiston Respublikasida favqulodda ekologik vaziyatlarni bartaraf etish mexanizmlarining amaldagi holatining tahlili	50
Azimova D. Aralash ta'limni tashkil etish va amaliyoti: fliplangan sinf modeliga asoslangan kollej ingliz tili ta'limi	53
Aldjanova G. Bo'lajak o'qituvchilarning iqtisodiy kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari.....	56
Aliyev I. Sport tayyorgarlik bosqichlarida kurashchilarning tayyorgarlik davrlarini oqilona rejalashtirish uslublari	59
Axmatova G. O'smir xulq-atvorlaridagi salbiy o'zgarishlarning psixologik jihatlarini	62
Axrarova S. Xotin-qizlarning ijtimoiy faolligining tamoyiliga oid nazariy jihatlar	65
Baratova D. "No'toliq oilalarda farzand tarbiyasida ijtimoiy qo'llab-quvvatlashning roli"	68
Baxriyev A. Milliy musiqiy tasavvurlar talqinining ijtimoiy-psixologik asoslari.....	71
Bekkiyeva N. O'smir yoshlarda soxta diniy axborotlarga tobelikning psixologik jihatlarini	74
Berdiyeva X., Muratova D., Malikova D. O'zbekistonda inklyuziv ta'limning rivojlanishi va uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni	76
Boylatova G. Boshlang'ich sinflarda yozma nutqni innovatsion o'rgatish usullari.....	79
Butayev T. Muhandis – tadbirkor kadrlar tayyorlash tizimi	82
Goipova N. Bolalarining nutqini rivojlantirishda va bolalarni uyda tarbiyalashda logoritmik mashqlar tizimidan foydalanishning o'ziga xosligi.....	85
G'ulomov Sh. Yoshlar ma'naviy-axloqiy dunyoqarashini yuksaltirishda raqamli texnologiyalarning o'rni	88
Дехканов Э. Формирование и реализация образовательной политики ВУЗа в современных условиях	90
Dusmuradov Q. Shaxsga yo'naltirilgan elektron ta'limni joriy etishning mazmun mohiyati.....	93
Jaloldinov A. Qurilish muhandislariga "binolarni energiya tejankor muhandislik kommunikatsiyalari" fanini o'qitishning zamonaviy yondashuvlari.....	96
Zokirov B. O'zbekiston Respublikasining jinoiy aktivlarni qaytarish masalalarida ko'p tomonlama xalqaro hamkorligi.....	101
Зотова Е. Влияние эмоциональной устойчивости юных спортсменов на результативность соревновательной деятельности(на примере тенниса).....	104
Karimova M. Ta'lim va tarbiya tizimida yangi bosqich	108
Kim F. Ko'zi ojiz va zaif ko'ruvchi talabalarda o'quv jarayoniga moslashuvga ta'sir etuvchi omillar	111
Kulatova S. O'smir shaxsida destruktiv axborotlarni qabul qilishning psixologik determinantlari bo'yicha amaliy natijalar	114
Kurbanov S. Masofaviy ta'lim shakli sifatida mobil ta'limning rivojlanishi va xususiyatlari, foydalanish muammolari va istiqbollari	116
Kushakova B. O'zbekistonda bolalarga nisbatan zo'rvonlikni oldini olishga doir masalalarning huquqiy asoslari	119
Kushiyeva N., Roziboyev K. The role of cognitive approach in improving students' phraseological competence	122
Qurbonov A. Bozor munosabatlari va badiiy adabiyot: o'zaro ta'sir va aloqadorlik.....	125
Madayeva M. Umumta'lim maktablarida matematika o'qitish jarayonida Triz algoritmi masalalaridan foydalanishning ilmiy metodik asoslari	127
Миргиязова М. Особенности обучение устной речи студентов юридических ВУЗах.....	130
Musurmanov U., Tashmatov A. Raqamli savodxonlikni rivojlantirish usullari	133
Muhamedov A. Yusuf Xos Hojib falsafasida ma'naviy barkamol inson konsepsiyasi	136
Muxammadjonova M. Bo'lajak tibbiyot xodimlariga biokimyo fanini o'qitishda kompetensiyaviy o'qitish metodikasi	139
Muxammadiyev K. Yosh kurashchilarni taktik usullarga urgatishda innovatsion axborot texnologiyalaridan foydalanish samaradorligi.....	142
Набиев Ш. К вопросу о понятиях «Грамматическая модель» и «Речевой образец» в методике преподавания РКИ.....	146
Namozova M. Jamiyat taraqqiyotini izdan chiqarishga qaratilgan radikal g'oyalarning namoyon bo'lish shakllari.....	148
Nishonov X. Ma'naviy-ma'rifiy jarayon va korporativ madaniyat o'zaro bog'liqligi: muloqot, mehnat munosabatlari, qadriyatlar	151
Nurmuxamedova F. Axborot resurs markazlarida RFID va VR texnologiyalarini qo'llab kutubxonadan foydalanish samaradorligini oshirish metodikasi.....	154
Обидова В., Карамян М. Представления брачных партнеров о влиянии сиблинговой позиции на супружеские отношения.....	158
Рахмонкулова Д. Роль инновационных стратегий преподавания в обучении немецкому языку в высших учебных заведениях.....	161
Рузиева У. Монологическая речь как объект обучения учащихся 10-11 классов школ с узбекским языком обучения ...	163

Saliyeva N. Jamiyat ideosferasi tushunchasining ijtimoiy-falsafiy tahlili.....	166
Sattarov B. Universal ta'lim faoliyatlari tushunchasi va ularning turlari.....	168
Sultanqulova G. Shaxsda koping-xulqning namoyon bo'lish jarayonidagi ijtimoiy-psixologik jihatlar	171
Topildiyev O. Yangi O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatining rivojlanishi	174
Turaev J. The impact of family collaboration in preschool educational institutions on children's academic development	178
To'raqulova N. Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining innovatsion kasbiy mahoratini oshirish muammolari	181
Turg'unov A., Umaraliyev M. Innovatsion pedagogik metodlar bilan tuproqni issiqlik o'tkazuvchanlik koeffitsientini aniqlash	184
Umarova R. Beruniyning naturfalsafiy konsepsiyalari shakllanishidagi ijtimoiy-tarixiy shart-sharoitlar va ilmiy-nazariy muhit.....	187
Orinbaeva A. Interaktiv ilovalar yaratishda ushraydigan muammo va yechimlar	189
Усманова Д. Теоретические основы профессиональной речи	192
Утемуратова З. Инновационные образовательные технологии в обучении русскому языку как иностранному	195
Xaydarov A. Axborotlashgan jamiyatning shakllanishi va uning O'zbekistonda rivojlanishi istiqbollari	198
Xoliqov S. Davlatlararo xalqaro shartnomalarning xavfsizlikni ta'minlashdagi o'rni	201
Xudayqulova D. Ta'lim jarayonida talabalar bilish motivatsiyasini oshirishning ahamiyati	204
Ermanov D., Ibratov B. Sun'iy intellekt yordamida gapirish ko'nikmasini rivojlantirish.....	207
Yusupov O., Buranov J. Некоторые вопросы математического образования в академических лицеях: историко-математический обзор обучения геометрии	210

Filologiya

Abduqodirova Z. “Mu'in ul-murid” – adabiy manba sifatida	214
Abdullayeva O. O'zbek tilida sintaktik parsing masalasi: muammo va takliflar	216
Abdurakhmonov M. “Ingliz va o'zbek tillarida ergonimlarni ifodalash vositalari”.....	220
Avloyorova G. Ingliz va o'zbek tillarida shaxs ismlarining aksiologetik o'ziga xosliklari hamda tilshunoslikdagi ahamiyati	222
Alimova M., Oripova M. Cognitive perspectives on adaptable communication in english linguistic culture	225
Amanova O. Ingliz xalq ertaklari tipologiyasi va tarjimai.....	228
Aminova M. Matn tahlil qilishning leksik-statistik usullari	231
Ahmedova R. O'zbek tilida ayol konsepti	233
Ashurov B. Huquqiy kontekstlarda mualliflik vakolati	236
Babaeva S. The artistic features of childhood in american literature	238
Bahriddinova D. Universitet tanqidchilik maktabining shakllanishida Umarali Normatovning o'rni.....	241
Boltayeva D. The evolution of the novella genre in american literature: from romanticism to modernism	244
G'aniyeva M. The translation of internet neologisms in english and uzbek languages	247
Davranov A. Utopik va folklor matnlarida ideal jamiyat konsepsiyasining shakllanishi	249
Есемуратова Н. Понятия «Пословицы» и «Поговорки» в паремииологии тюркских языков	252
Jumanov B. Sayqaliy lirikasining janriy xususiyati, obrazlar olami va badiiyati.....	254
Jumatova N. Xalq qo'shiqlarida rang bilan bog'liq ramziy obrazlar	257
Jo'rayeva B., Yaxyoyeva U. O'zbek xalq maqollarida reprezentativ akt	259
Zaripova F. Syntactic and stylistic peculiarities of translating the future tense verb meanings from english into uzbek language (in literary translation)	262
Ibragimov Sh. Badiiy tasviriy vositalarning leksik xususiyatlari.....	265
Islomova Z. Xalq og'zaki ijodida aksiologik birliklarning ifodalanishi	268
Kamalova O. Features of the expression of the category of personality in verbs in english and uzbek	271
Kamoliddinova S. “Yer-tierra” komponentli frazeologik birliklarning konseptual-semantik xususiyatlari	274
Qodirova M. Mashina tarjimai uchun o'zbek tili yordamchi so'zlari sinonimiyasi lingvistik bazasini yaratish muammolari	277
Qodirova Sh. Nemis tilida qo'shma otlarning struktur tahlili (tabiat hodisalarini ifodalovchi otlar misolida)	280
Qosimova F. O'zbek-ingliz tibbiy terminlarining subyekt, obyekt va o'rin valentliklari	283
Mamatqulova T. Qo'shiqchilik terminlarida jins va tur munosabati	286
Mansurova Sh. Adabiyotda ot va inson o'rtasidagi aloqaning badiiy yaratilishi	289
Mehmonova O. Dialogik nutqning semantik rivojlanishi	292
Mirvaliyeva M. Ilmiy atamalar va ularning tarjimadagi moslashuvi	295
Mo'ydinova M. O'zbek va ingliz tillarida alla marosimiga oid leksik birliklarning lingvokultural jihatdan tadqiqi	298
Nazarova D. Ingliz va o'zbek tillarida maqol va matallarning tasnifi muammolari	301
Nazirqulova D., Abdurahobova M. The role of modality category in english and uzbek linguistics	304
Nasriyeva D. Tilshunoslikda diskurs va matn talqini	307
Oripova N. Nazar Eshonqul qissa va hikoyalarida ayol ruhiyati tasviri muammosi	310
Orchilov U. «The shining» asarining magik realizm doirasida tahlili.....	313
Примова В. Использование национально-культурного компонента в обучении русскому языку студентов с узбекским языком обучения	316
Rasulova N. Akusher-ginekologiyaga oid so'zlardagi omonimik munosabatlar tahlili	318
Rashidov S. O'zbek va ingliz tilidagi realiyalarning tarjima usullari tadqiqi	321
Salimova H. «O'tgan kunlar»dan bugungacha – Qodiriy ijodining barhayotligi	324
Sidiknazarova Z. Ijtimoiy realizm, ideologik cheklolvar va ijodiy erkinlik masalalari (sovet davri adabiyoti).....	327
Sirojova Z. Ingliz va o'zbek tillarida xohish-istak ma'nosini ifodalovchi leksik birliklarning milliy-madaniy xususiyatlari	330
Soatova M. Hajviy matnlarni tarjima qilish muammosi	333
Talipova N. The course of the derivational process in the system of word combinations in english and uzbek	336
Xalimova N. O'zbek tilidan ingliz tiliga bevosita va bilvosita tarjimalar xususida	339
Xusanova S. Halima Xudoyberdiyeva she'riyatida Anna Axmatova olami bilan bog'liq bo'lgan umumiy holatlarni o'zaro ta'sir sifatida baholash mumkinmi?.....	341
Xazratova I. Ingliz va o'zbek tilidagi izohli lug'atlarda “Adolat” konseptining tavsiflanishi	344
Eshmurodova Sh. Frazeologik birliklarda emotsional holatning ilmiy-nazariy tavsifi.....	347
Yuldasheva A. Tarjima madaniy omillarning ahamiyati	350
Yakubova N. The significance of integrating language skills in the procedure of teaching foreign language	353